

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Disputatio V. De Ministro Sacramenti Pœnitentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

nes ductores nunc sentire. Estque id ipsum teste *Lugo disp. 27. n. 107.* in praxi Romæ, utique nota Pontifici.

XOO.
Possunt opera impleri diversis in locis.

Notandum præterea posse opera impleri diversis in locis. Sic v. g. qui Ecclesias visitavit in loco domicilii, in quo jubilæum est publicatum, potest alibi perficere cetera opera, quæ ubi fiant perinde est, et si *Bassani V. Jubilæus n. 4. v. Tertium* securius esse dicat, ut cetera perficiantur in loco saltem, in quo jubilæum similiter est publicatum. Alioquin quod diximus certum existimat *Castro Palao Tract. 24. disp. un. pu. 10. s. 3. n. 21.* Et planè jubilæi favor non localis, sed personalis est. Pro hujusmodi tamen attendi posset favor in Bulla concessus itinerantibus.

IOI.
An qui haerens neglexit Jubilæum, possit illud lucrari ultimo die, commutatis à Confessario operibus præscriptis.

Notandum III. dubitari de eo, qui sponte & scienter opera præscripta non implevit, & adveniente ultimâ die optaret jubilæum lucrari, an Confessarius possit opera ista commutare, sicque pœnitens jubilæum lucrari? Quàmvis enim malitia fuerit prævia, jam tamen pœnitens revera est impotens, uti infirmus; estque impedimentum ex suppositione necessarium. Quare id affirmant *Belincius* & alii citati à *Diana P. 5. Tr. 12. Resol. 26.* item *Lugo disp. 20. n. 139.* Sed de hoc ego valde dubito: cum videri possit Bulla loqui de iis, qui fuerunt legitime impediti: quod ita asserit *Arriaga disp. 29. n. 15.* ut oppositum vix probabile putet. Aliud esset de eo, qui jubilæo ferè transactum mera ignorantia & bo-

Quid censendum de

nâ fide opera omisisset: is enim posset confiteri & die Dominicâ communicare, cetera autem opera (pro quibus talis fuerit legitime impeditus) possent per Confessarium prorogari in sequentem septimanam. Similiter si quis opera impleverit exceptâ communione, & die Dominicâ in advertenter aliquid cibi vel potûs sumpserit, posset Communicatio commutari in aliud opus pium, vel differri in proximum tempus seu diem: nisi Bulla confessionem & communionem excipiant à facultate transferendi seu differendi ex causa opera præscripta; prout excipi juxta recentem Bullas notat *Arriaga disp. 29. n. 4.* Quod ego tamen videre non potui ex inspectione earumdem, signanter *Constit. Immense*, quæ est prima *Innocentii X.*

Notandum denique completo jubilæo posse pœnitentem absolvi à reservatis oblitis, modo saltem eo animo sit confessus tempore jubilæi. Similiter is, qui animo jubilæum lucrandi confessus erat reservata, etiam postea ipsum non lucretur mutata intentione, manet tamen absolutus sine reincidentia. Præterea tamen sic absolutus, & mutato animo cetera non perficientem, graviter peccare. Sed sine fundamentum: cum nec appareat lex naturæ, neque etiam positiva, quæ tallem animi mutationem graviter inhibeat, seu sic absolutum graviter obliget ad cetera perficienda. De his plura videri possunt apud Casuistas, præsertim recentiores.

DISPUTATIO QUINTA.

De Ministro Sacramenti Pœnitentiæ.

QUESTIO I.

An solus Sacerdos habens Jurisdictionem sit validus Minister?

I.
Solutio est validus minister Sacramenti Pœnitentiæ.

DICO I. Solus Sacerdos est minister validus hujus Sacramenti. Est de fide ex *Florentino in Decreto*, & *Tridentino sess. 14. c. 6.* & *can. 10.* Patet etiam ex *Matth. 16.* Quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in celo, & quæcumque solaveritis super terram, erunt soluta & in celo. *Joan. 20.* Quorum remisistis peccata &c. Quæ verba non ad omnes homines, sed ad solos Apostolos, eorumque in sacerdotio successores esse directa, patet ex *Tridentino sup.* & communi Sanctorum expositione, ac Ecclesiæ traditione. Vide *Ambrosium l. 1. de Pœnit. c. 2.* & alios apud *Suarez hic disp. 24. sect. 1.* Congruentia est, quod in nulla Republica bene ordinata potestas judiciaria sit omnibus communis, sed conveniat aliquibus tantum ad hoc specialiter deputatis; a-

deoque etiam in Ecclesia (quæ est Christi Respublica optimè ordinata) hæc potestas judiciaria non omnibus, sed solis sacerdotibus debuit convenire. Et planè congruebat, ut Christus eundem ministrum institueret, qui haberet potestatem super corpus Christi verum in Eucharistia, & super mysticum in Ecclesia ad remittenda fidelium peccata.

Dices: *C. Fures*, de *Furtis* ex *Concilio Tridentino* dicitur: *Fures & latrones si comprehensi aut vulnerati presbytero vel diacono confessi fuerint, communionem eis non negamus.* Et *Cyprianus Epist. 13.* aliàs *l. 3. Epist. 17.* ait: *Si presbyter repertus non fuerit, & prætere exitus caperit, apud diaconum quoque exomologesim facere delicti possint, ut manu eis in pœnitentiam imposta & veniant ad Dominum, cum pace.* Ergo non solus sacerdos validè absolvit. *Resp. Neg. Conf. Ad hoc cap. Fures* dico illud solùm velle, quod fuerit in flagranti delicto vulneratus non sit neganda communicatio, si ostendant signa pœnitentiæ: fit autem mentio diaconi, non quod is possit sacramentaliter absolvere, sed quia in tali casu absente sacerdote potest dare commu-

communione. Adde *ly vel diacono* in ipso textu Concilii non reperiri, ut videre est apud *Berinum To. 3. Concilii Parte 2. Ad Cyprianum dico*, quod non loquatur de Confessione sacramentali, sed ceremoniali olim fieri solita à publicè penitentibus in ordine ad reconciliationem in foro Ecclesiæ per absolutionem ab excommunicatione, aut à satisfactionibus publicè subeundis: quæ reconciliatio in defectu sacerdotis committebatur diacono. Vide *Pamelum in Notis ibidem*. Qui tamen sine ratione in dubium vocat, num absente Episcopo ac presbyteris olim permiffa fuerit penitentium reconciliatio, si de Sacramentali intelligat: sicut aliquando concessam legitimis presbyteris administrationem Sacramenti confirmationis, aliquin solè Episcopis competentem. Solis namq; Sacerdotibus data est clavium potestas, nec in Concilijs insinuat alicujus alterius extraordinarii minister. Ut proinde ad Confessionem non Sacramentalem sint referenda Latinorum vetera exempla de Confessione apud diaconos instituta, quæ congerit *Morinus lib. 8. c. 23. existimans* Patres istos credidisse gratiæ ministerio citra clavium potestatem misericorditer in tali necessitate conferri; presertim si considerentur posteriores, qui hanc praxim etiam ad laicos extenderunt. De quibus antiqui Scholastici, quos allegat idem *Morinus c. 24. & inter hos D. Thomam 4. d. 17. q. 3. a. 3. quasi inculca 2. quasi censent defectum Sacerdotis, tunc à summo Sacerdote suppleri, ceteris quoque ad rationem Sacramenti pertinentem quodammodo adhibitis, ita ut confessio Laico ex desiderio Sacerdotis facta, Sacramentalis quodammodo sit, quamvis non perfectum Sacramentum. Videri potest D. Thomam ad 1. c. 2. Verum etsi Deus possit misericorditer defectum Sacerdotis supplere, constat tamen inter Theologos, si factum sive revelata spectemus, id non aliter ab eo fieri, quam inspirando talibus contritionem perfectam, quæ cum voto Sacramenti justificat: cum alioquin remissio peccatorum mortalium post Baptismum, extra martyrium, & contritionem perfectam, non nisi virtute Sacerdotalis absolutionis & clavium, sive veri Sacramenti Pœnitentiæ concedatur. Nec aliud censendi sunt Patres credidisse, quos *Morinus* allegat.*

Et hinc patet nullo casu hominem obligari ad faciendam confessionem laico: etsi oppositum videatur sensisse *Magister d. 17. a. 3.* Nam præceptum tam divinum quam humanum solum præcipit confessionem sacramentalem, sive in ordine ad absolutionem, quam nullus laicus umquam dare potest. Nec obstat illud *Augustini l. de vera & falsa pœnit. c. 10. Tanta vi Confessionis, ut si deest sacerdos, confiteatur proximo*. Nam in primis Auctor libri non est *Augustinus*; cum c. 17. *Augustinum* citet, & ab iplo dissentiat. Deinde non loquitur de Sacramentali confessione, *Hermex Sum, Theol, Pars IV.*

sed de quadã alia, quæ ad sui humiliatiõnem vel consiliũ petendum laico fieri potest: neque etiam loquitur de necessitate præcepti, sed tantum dat consilium.

Similiter de Confessione non sacramentali cum *Scoro* & pluribus alijs Doctoribus intelligi potest illud *Jacobi 5. Confitemini alterutrum peccata vestra*. Vel si sermo sit de confessione sacramentali, ut putat *Vasquez* & alii, explicari debet cum proportionem accommodata.

Quia verò potest solvendi in Scriptura nomine clavium exprimitur, sciendũ hinc est, nomen istud esse à corporalibus ad spiritualia translátũ. In corporalibus autem clavibus est instrumentum ad removendum certũ obstaculum. Quoniam igitur in spiritualibus invenimus obstaculum ad ingrediendum regnum cælestè, Christus dedit certis Ecclesiæ ministris virtutẽ seu potestatem hoc obstaculum removendi, eamque appellavit clavẽ. Quia insuper clavis naturalis non solum est ad aperiendum seu solvendum, sed etiam ad claudendum ac retinendũ: hinc clavis spiritualis est etiam ad claudendum seu ligandũ.

Et quidem omnibus Sacerdotibus in Ordinatione datur ejusmodi clavis seu potestas spiritualis (quæ à caractere est inseparabilis, vel juxta varios indistincta, non quatenus ipsa præcisè respicit corpus & sanguinem Christi in Eucharistia, sed quatenus extenditur ad corpus Christi mysticũ sive fideles) partim aperiendi cælum solvendo peccata, & simul liberando à reatu pœnæ æternæ, atque etiam à parte pœnæ temporalis; & hæc ratione simul ocludendi infernum homini à peccatis liberato: partim ligandi ipsum per impositionem satisfactionis sacramentalis. Hæc porò ratione potestatem retinendi sive ligandi peccata explicat *Ambrosius l. 1. de pœnit. c. 2. & Doctores Scholastici*, immo expressè ipsũ *Tridentinum sess. 14. c. 8.* docens hæc ratione *claves Sacerdotum non ad solvendum duntaxat, sed & ad ligandum esse concessas*. Idem tradit *can. 15.* Quoniam hoc ipsum tendat ulterius ad perfectam solutionem, quatenus peccatores condignam pœnitentiam, quã sunt ligati explentes, perfectè solvunt à peccatis etiam quoad pœnas temporales restantes.

Ob quod Nonnulli dixerunt, id non esse propriè ligare peccata, sed potius remedium dare quo solvantur & remittantur: at quòd verè & propriè ligare peccata, sit excommunicare, seu ab Ecclesia separare. Ita *Hesfelius in Explan. Sacram. c. 39.* ubi proinde sibi objiciens, quòd Christus semper conjunxit, peccata remittere & retinere, solvere & ligare, respondet, Christum hæc verba non dixisse, nisi Petro & alijs Apostolis: quos ut Sacerdotes, ita etiam totius orbis iudices & rectores fecit. Nobis autem cum in Sacerdotes ab Episcopis ordinamur, non dicitur: *Quorum retinueritis, retenta sunt; sed prius tantum: Accipite Spiritum sanctum, quo-*

Explicitur locus lac. 5.

4. Quia significatur nomine clavium.

5. Potestas clavium ad solvendum & ligandum qualiter datur in ordinatione cuius Sacerdoti, juxta Tridentinum.

6. Nonnulli dixerunt potestatem ligandi propriè non convenire omni Sacerdoti, sed is qui possunt excommunicare.

Verba Quorum retinueritis, retenta sunt; sed

neritis,
cetera sunt,
convenient
indubitate
omni Sacer
dote: quid
quid Helle
lius dicat.

rum remiseritis peccata, remittuntur eis. Ita ille. Verum apertissime dicitur utrumque in Ordinatione Sacerdotum, ut ex Pontificali Romano patet. Verba etiam Christi, tum quoad solutionem, tum quoad retentionem, concernere non tantum Apostolos, sed insuper ceteros Sacerdotes, est manifestum, partim ex hoc ipso ritu Ordinationis, partim ex Tridentino sup. & can. 10. Quamvis per quamdam excellentiam competant ista verba Apostolis, & præcipue Apostolorum principi in ordine ad quavis vincula etiam in foro externo & judiciali solvenda & retinenda.

7.
Quæ sensu
potestas ex
communicandi
candis &c.
censeri possit
nomine cla
vis.

An autem ceteræ hæc potestates, v. g. ferendi leges aut censuras, præsertim excommunicationem, dispensandi &c. etiam intelligantur nomine clavium, spectat ad modum loquendi. Et quidem potestas ipsa excommunicandi potius virga seu gladius, quam clavis Ecclesiæ solet appellari. Potest tamen juxta *Victoria in Relat. de Clavibus n. 3.* ipsa etiam vocari clavis regni cælorum, partim quatenus illud sumitur pro Ecclesia militante, partim indirectè & secundario quatenus sumitur pro Ecclesia triumphante. Nam quatenus excommunicatio excludit à Sacramentis, quibus regnum cælorum aperitur, potest dici, quod claudit regnum cælorum. Quatenus verò absolutio ab excommunicatione, admittit ad Sacramenta, ex consequenti regnum cælorum aperit. Et hoc sensu etiam alii Scholastici, signanter *Scotus d. 19. q. 1. n. 15.* admittunt ibi nomen clavium, sed alterius rationis & fori, quæ etiam non Sacerdotibus competere possunt.

8.
Alia clavis
scientiæ, alia
potestatis.

Nunc quod attinet ad specialem facultatem Sacerdotum remittendi peccata, adhuc duæ claves assignari solent, una dicitur clavis scientiæ, & altera clavis potentiæ seu potestatis & auctoritatis. Ubi clavis scientiæ non debet intelligi peritia Confessarii: quæ sanè potest & solet esse etiam in non Sacerdote, & non includitur formaliter in potestate collata à Christo, neque confertur Sacerdoti in sua ordinatione, sed est conditio requisita ad ritè ministrandum Sacramentum. Intelligitur ergo potestas cognoscendi, & examinandi causam: quia Sacerdos in hoc sacramentali foro juridicè & legitime interrogat, teneturque reus fideliter respondere & fateri quæ ad causam pertinent. Clavis potentiæ seu potestatis est potestas ferendi sententiam seu pronuntiandi absolutionem. Et utraque suo modo est ad solvendum atque ligandum. Danturque hæc claves Sacerdotibus in ipsa ordinatione. Quamvis enim in foro judiciali interdum separentur, dum v. g. committit Dominus Papa aliquibus ut causam discutiant, & discussam sive inquisitam ante prolationem sententiæ ad ipsum remittant; Sacerdotibus tamen in Ordinatione suffici-

ens est tributa potestas arbitrandi adeoque utraque clavis. De quibus optime differt *S. Bonavent. 4. d. 18. p. 1. a. 3. q. 1. & 2.* Jurisdictio autem fori interni (quæ quam necessaria sit, ut hæc claves excant in actum, qualiterque distinguatur à potestate Ordinis mox dicitur) annumeratur frequenter etiam inter claves: quod tamen ad quæstionem arbitriam de nomine spectat.

DICO II. Ut Sacerdos validè absolvat debet habere jurisdictionem ordinariam vel delegatam. Est certum ex *Florentino in Decreto de Armenis dicente: Minister hujus Sacramenti est sacerdos habens auctoritatem absolventi, vel ordinariam, vel ex commissione superioris.* Et *Tridentino sup. q. 7.* dicente: *Quoniam natura ratio judicis illud exposcit, ut sententia in subditis duntaxat feratur, persuasum semper in Ecclesia defuit, & verisimile esse Syrodotus hæc confirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum proferat, in quem ordinariam aut delegatam non habet jurisdictionem.* Ubi etiam assignatur ratio Conclusionis, videlicet quod actus judicialis (qualis est sacramentalis absolutio) essentialiter requirat in ferente sententiam jurisdictionem super eum in quem proferitur. Denique ob hoc *Trid. sup. can. 11.* definit casuum reservationem obfistere quo minus Sacerdos à reservatis verè absolvat.

Hinc patet falsissimam esse & erroneam opinionem *Armachani*, qui censuit jurisdictionem non esse separabilem à potestate Ordinis, adeoque quemlibet Sacerdotem validè absolvere quemcumque poenitentem; etsi ex prohibitione Ecclesiæ id faceret illicitè, citra peculiarem deputacionem seu licentiam. In quam sententiam etiam inclinat *Almannus*, & satis probabilem censuit *Durandus d. 19. q. 2.* ubi tamen præligit communem & veram doctrinam.

Nec obstat I. quod Sacerdos in sua Ordinatione accipiat potestatem remittendi peccata, ut patet ex forma: *Accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis peccata &c.* adeoque ultra Sacerdotium non requiritur deatur alia jurisdictione: nam in Ordinatione accipit tantum potestatem velut inchoatam, remittendi peccata, postea complendam per jurisdictionem. Unde in Ordinatione non solum habet potestatem Ordinis, non potestatem jurisdictionis.

Has porrò duas potestates esse distinctas censent Doctores plerique, contra *Vasquez* & alios existimantes ipsam potestatem Ordinis esse potestatem jurisdictionis, quæ tamen nequeat exire in actum, nisi prius ab Ecclesia applicetur materia, seu subjiciatur personæ, in quas sacerdos possit in hoc Sacramento jus dicere. Sed hoc dicitur non potest: tum quia de his potestatibus tãquam de distinctis loqui solemus. Tum quia *Florentinum* & *Tridentinum sup.* satis apertè supponunt sacerdo-

tes vi Ordinationis suæ non habere potestatem jurisdictionis, sed eam accipere ab Ecclesia; & signanter dividunt potestatem jurisdictionis in ordinariam & delegatam, aperte supponentes (quod etiam certum est) hanc posse delegari utiq; ab Ecclesia; cum tamen potestas Ordinis delegari non possit. Tum quia non solum potest inveniri potestas Ordinis sine potestate jurisdictionis v.g. in simplice Sacerdote, sed etiam e contra, ut in Parocho, Episcopo, aut etiam Papa necdum ordinato. Tum quia dum Ecclesia subijcit fideles Sacerdoti, illisque tribuit subjectionem erga illum, eo ipso utique dat Sacerdoti superioritatem; & hæc ipsa est potestas jurisdictionis à potestate Ordinis distincta.

Est quidem potestas Ordinis quædam judiciana, non tamen est illa jurisdictio, quæ importat superioritatem erga subditos, sed solum est potestas conferendi tale Sacramentum, sicut & potestas consecrandi & conferendi alia Sacramenta; etsi in his jurisdictionis solum requiratur ad licitum usum; in Pœnitentia autem insuper ad valorem, ob specialem ejusdem conditionem, eò quod scilicet sit actus judicialis, secus quam cetera Sacramenta. Quamvis alioquin si Christus non ita instituisset hoc Sacramentum, ut conferretur judicialiter, potuisset valide conferri non subditis, & sine ulla jurisdictione, uti cetera Sacramenta.

Ex quibus etiam satis refutata manet doctrina Navarri in cap. Placuit de Pœnit. d. 6. qui convenit cum Valdez in hoc, quod potestas Ordinis non distinguatur à potestate jurisdictionis, quodq; nequeat exire in actum, nisi sit materia circa quam, scilicet subditus; hanc tamen putat satis esse applicatam, quando Ecclesia illam non subtrahit, sicut de facto plerisque subtrahit, ut proinde Ecclesia non tamen det jurisdictionem, aut materiam positivè & primò applicet, quam hanc de se applicatam, & dein per decreta Ecclesiæ subtrahat velut restituat, ac impedimentum jurisdictioni in Ordinatione acceptæ injectum tollat. Potius namque per Ecclesiam, & materia applicatur, atque etiam primitus applicari debuit, & jurisdictioni ipsa donatur, uti datur jurisdictioni quoad alia Sacramenta. Quod ex prædictis satis constat.

Neque hinc procul abest, quod novissime docuit Franciscus Amicus disp. 15. sect. 1. nempe cuilibet Sacerdoti vi suæ Ordinationis jure divino competere completam potestatem in quæcumque peccata & in quemcumque Christianum, qui se ei spontè in hoc judicio submiserit, sub conditione tamen, nisi Ecclesia prohibuerit; ac proinde ejus prohibitione accedente, qualis jam supponitur, Sacerdotem nihil facere, nisi ex auctoritate Ecclesiæ ordinariam vel delegatam potestatem habuerit. At Ecclesia sic verè non daret jurisdictionem seu

potestatem, sed eam haberet Sacerdos ex se, Ecclesiæ autem solum foret jurisdictionis exercitium impedire, ipsa tamen jurisdictione seu potestate plenaria, etsi impedita, apud Sacerdotem remanente. Quod non satis fundatum est, nec bene cohæret cum communi modo loquendi & sentiendi Theologorum, ad validam absolutionem exigentium, ut Sacerdos ex auctoritate Ecclesiæ acceperit jurisdictionem ordinariam vel delegatam. Deinde Florentinum & Tridentinum aperte supponunt, posse interdum in aliquibus Sacerdotibus reperiri solum jurisdictionem delegatam; quod non rectè convenit cum eo, quod omnes accepissent à Christo jurisdictionem & completam potestatem vi suæ Ordinationis; quæ utique non solet censerì nomine delegatæ jurisdictionis. Denique eadem Concilia aperte supponunt fieri posse, sive etiam fieri, quod quidam Sacerdotes auctoritate seu jurisdictione careant: eam igitur, & quidem completam, atque ad eò generalem non habent omnes vi Ordinationis.

Non obstat II. Conclusioni principali c. Placuit, de Pœnit. 6. ubi Urbanus II. ait: Placuit, ut deinceps nulli Sacerdotum liceat quemlibet commissum alteri Sacerdoti ad pœnitentiam suscipere sine ejus consensu, cui prius se commisit, nisi pro ignorantia illius, cui pœnitens prius confessus est. Ubi supponi videtur potuisse quemlibet Sacerdotem absolvere quosvis ante illud tempus, quo hic Pontifex subtraxit materiam per præfatam prohibitionem. Verùm jurisdictiones dudum antea fuisse limitatas & restrictas secundum distinctiones diocesum & parochiarum satis colligitur ex Callisto Papa Ep. 2. ad Episcopos Gallicia & refertur c. Nullus alterius q. 2. Quamvis Navarrus in c. Placuit, de Pœnit. dist. 1. n. 1. & seqq. censuerit usque ad tempora Urbani II. curasse hujusmodi libertatem, qui eam supra interdixerit. Immo ab initio quoque Sacerdotes generaliter non poterant (si tamen unquam potuerint prout in comperto est potuisse in Ecclesia primitiva, Cardinali Palavicino l. 12. Hist. Trid. c. 11. n. 2.) quoslibet absolvere, nisi ex tacita vel expressa Ecclesiæ concessione. Præterea c. Placuit potest explicari, ut non sit ad rem, quod scilicet agatur de pœnitentia solemnè & decernatur, ut quando quis commissus esset uni Sacerdoti, agat pœnitentiam ejus judicio impostam, nec possit se alteri sine prioris licentia committere in eadem causa, nisi quando hic ex ignorantia graviorem longè pœnitentiam publicam accepisset. Vide Suarez disput. 27. sect. 2. Lugo d. 19. sect. 1.

Petes I. An quilibet Sacerdos simplex, citra aliam deputationem, possit absolvere à venialibus, & à mortalibus aliàs confessis seu directè semel absolutis; & unde ei competat hæc jurisdictioni? Resp. ad primum

16.

Explicatur de Pœnit. d. 6.

17.

A venialibus & aliàs confessis mortalibus absoluit simo

*plex Sacer-
dos.*

*Ex concessio-
ne Ecclesia.*

*Que jurisdic-
tionem
in illa sub-
trahit ex-
communic-
tis vitandis.*

*18.
Possunt
simplices
Sacerdotes
indirectè
absolvere à
mortalibus
oblitis.*

*19.
Aut iusta
de causa
suppressis.*

*20.
Jurisdictio
conferatur
ab Ecclesia
etiam pro
articulo
mortis.
A quo con-
feratur ju-*

muſi. Affirmativè. Eſtque ſatis certum ex uſu & omnium Theologorum ſenſu: quidquid Nonnulli ſine ratione ceperint hoc in dubium revocare, immo negare. Reſp. ad ſecundum, jurisdictionem hanc provenire ex conſuetudine & tacito ſaltem Eccleſiæ conſenſu, juxta Doctores communiter, contra Nonnullos exiſtentes jurisdictionem ſuper materiam liberam Confeſſionis competere Sacerdotibus jure divino. Ratio eſt: quia eſt fundamentum hujusmodi exceptionem ſtatuendi. Et alioquin poteſtas abſolvendi in Ordinatione conceſſa tantum eſt poteſtas Ordinis, & æquè reſpicit mortalia ac venialia, ut conſtat ex forma Ordinationis & verbis Chriſti Joan. 20. ubi eſt ſermo de peccatis omnibus, etiam mortalibus; in quæ tamen non accipit Sacerdos vi Ordinis præciſè expeditam poteſtatem. Quare etiam poſſet Eccleſia jurisdictionem in venialia vel aliàs conſeſſa ſubtrahere; & de facto ſubtrahit excommunicatis non toleratis.

Hanc poteſtatem ſimplicium Sacerdotum etiam extendi indirectè ad mortalia oblita, adeoque pœnitentem, qui non eſt ſibi conſcius ullius mortalis aliàs non conſeſſi, ſi hujusmodi Sacerdotibus confeſſetur materiam liberam, validè abſolvi, & conſequenter mortalia ignorata ſeu oblita indirectè etiam remitti, adeo firmiter aſſerit Suarez d. 31 ſect. 3. n. 10. ut oppoſitum vocet falſum & improbable.

Nec obſtat, quòd in mortalia non habeant jurisdictionem: nam ad indirectè abſolvendum non requiritur jurisdictione; ſufficit enim illam haberi ſuper materiam directæ abſolutionis. Quod patet: ſi enim quis oblitus ſe habere reſervata confeſſetur communi Confeſſario ordinaria non reſervata, communi judicio validè abſolvitur ab his, adeoque indirectè à reſervatis; & tamen in reſervata non habet iſte Confeſſarius magis jurisdictionem, quam ſimplex Sacerdos in mortalia.

Quare conſequenter loquendo idem eſſet dicendum de mortalibus juſtè ſuppreſſis, aut quæ probabiliter judicantur non eſſe talia; idem enim de his videtur eſſe, quod de oblitis. Nec quidquam obſtat, niſi jurisdictione, quæ (uti diximus) ad indirectam abſolutionem non requiritur. Sicut in neceſſitate ſufficienti ad dimidiam Confessionem poteſt habens reſervata confiteri non reſervata communi Confeſſario, qui tamen non habet jurisdictionem in reſervata ſuppreſſa.

Petes II. An etiam in articulo mortis conferatur jurisdictione ab Eccleſia? Reſp. Affirmativè: quia non conſtat, quòd detur à Chriſto vi Ordinationis, in qua non fit mentio, niſi de poteſtate Ordinis.

Petes III. à quo jurisdictionem accipiat Confeſſarius abſolvens ipſum Ponti-

ficem? Aliqui reſponderent, eligi quidem à Pontifice Sacerdotem qui eum Sacramentaliter audiat & abſolvat, ſed jurisdictionem tribui illi à Deo, ſicut tribuitur ipſi Pontifici ab Eccleſia electo. Verum non eſt ratio faciendi hanc exceptionem; facile enim dicitur Pontificem ſubdendo ſe Sacerdoti, cui voluerit, tribuere eidem jurisdictionem ſuper ſe: quod in hoc ſoro poteſt facere eo ipſo, quòd ſit hujus Sacramenti capax. De cetero verò in verbis Chriſti & formà Ordinationis, quatenus reſpicit quolibet Sacerdotes, ſolum continetur poteſtas Ordinis.

Petes IV. An ratione poteſtatis jurisdictionis per Eccleſiam ſeu Pontificem conceſſa poſſet Confeſſarius verè dicere, quòd auctoritate Pontificis abſolvat à peccatis? Reſp. etſi iſta locutio quodam ſenſu poſſet admitti, ab ea tamen ſimpliciter poſita abſtinendum eſſe, tum quia eſt inſolita, tum quia ſonat ipſam poteſtatem remittendi peccata (quæ à ſolo Deo in Ordinatione conferuntur) promanare à Pontifice.

Q U E S T I O II.

Penes quos ſit Jurisdictio ordinaria vel delegata?

NO T A Jurisdictionem ordinariam eſſe ſe, quæ alicui competit ex officio vel munere ſuo: delegatam verò, quæ ſolum habetur ex commiſſione alterius habentis ordinariam. Tridentinum porro ſeſſ. 14. c. 7. eam quam vocamus delegatam, vocat ſubdelegatam, eò quòd ſubordinetur poteſtati ordinariæ: etſi ſpecialiter ſubdelegata dici ſoleat, quam communicat delegatus habens poteſtatem ſubdelegandi.

DICO I. Solus Pontifex habet jurisdictionem ordinariam in totam Eccleſiam, idque jure divino, eo ipſo quo eſt electus. Secundò illam habent Epilcopi in ſuam diœceſim, juxta Aliquos, jure divino, juxta Alios communiùs jure Eccleſiaſtico; idque ſtatim atque ſunt confirmati, etiam ante conſecrationem. Tertio eandem habent parochi in ſuos parochianos. His junguntur Legati à Jatere, & Nuntii Apoſtolici reſpectu populorum ſuæ legationis, Pœnitentiarii Papæ & Epilcoporum, Vicarii Epilcoporum, Dècanus capituli reſpectu illius. Item Generales & Provinciales Religionum, ac etiam Superiores locales reſpectivè in ſuos ſubdòros: denique Vicarius perpetuus Papæ. Concluſio eſt apud omnes iſis Confeſſo.

Nota I. jurisdictionem Epilcoporum & aliorum non tam reſtringi loco quam personis: hoc enim judicium non requirit ſtrepitum aut aliam externam ſolemnitatem; ideoque non debet regulari ad modum judi-

judicii contentiosi, quod facile turbaret pacem communem, si superior extra suum territorium posset illud in suos subditos exercere. Unde potest Episcopus vel parochus absolvere suum subditum, aut ei dare potestatem eligendi Confessarium approbatum ubicumque fuerit. Similiter sequitur neminem sortiri forum ratione delicti; adeo peccantem in aliena parochia non minus in foro debere confiteri proprio parochi.

Nota II. Episcopum & parochum acquirere jurisdictionem ordinariam, non tantum in eos qui in ipsorum dioecesi & parochia habent domicilium, id est, habitant animo ibi perpetuo manendi, sed etiam in eos, qui pro majori parte anni ibi habitant etiam non animo manendi, uti faciunt studiosi in universitatibus, milites in praesidiis &c. Ita Suarez d. 25. sect. 2. n. 6. & fuse probat Sanchez l. 3. de Matrimonio d. 23. n. 12. Unde tales in hoc subjiuntur tam Pastori domicili, quam habitationis; sicut is qui in duobus parochiis habet domicilium, potest utriusque parochi confiteri.

Nota III. vagos, qui videlicet nullibi habent fixam sedem in hoc foro subijci Parocho in cujus parochia reperiuntur; ut docent plurimi Doctores, estque rationi consentaneum, ne alioquin tales careant omni Pastore, excepto Pontifice. Probabile tamen est, quod docet Sanchez supra disp. 25. n. 5. & alii, vagos se confiteri cuilibet parochi; nec cum esse de loco hospitii ad breve tempus, cum per talem habitationem non acquiratur parochia, cumque juxta Sanchez disp. citata possit quilibet pastor assistere illorum matrimonio.

Nota IV. peregrinantes posse confiteri Parocho, in cujus parochia actu sunt, juxta proxim receptam & Doctores passim. Immo teste Cajetano V. Absolutio, id declaravit viva voce oraculo Eugenius IV. tum quoad Sacramentum poenitentiae, tum quoad communionem, etiam Paschalem, non censetur tamen Parochus ille respectu illorum de jure Ordinarius: quia hoc ei solum competit, sive per relatam concessionem Pontificis, sive ex consuetudine, & tacito consensu proprii parochi, juxta Suarez supra n. 9.

Nota V. quemlibet, qui habet jurisdictionem ordinariam, posse alterum delegare, juxta modum suae jurisdictionis. Delegatus proinde juxta modum suae delegationis, potest absolvere subditum delegantis, etiam extra ejus territorium. Delegatus tamen regulariter non potest delegare suam jurisdictionem, etiam ad unicum actum, nisi Ordinarius expresse id concedat, aut nisi in locum ordinarii substituat, per modum officii, v. g. cum in locum Parochi defuncti absentis subrogatur ab Episcopo alio, et deservitor seu curam animarum gerat, aut etiam ab ipso Parocho absente substituitur alius loco sui ad

paucos dies. Qui tamen non potest delegare totam suam facultatem sive delegationem, sed ad aliquem actum particularem, & iterum ad alium, & ita sigillatim; ut habet regula Juristarum de delegato ad universitatem causarum. Aliud est de coadjutore assumpto a Parocho praesente & assistente, quando expresse non concedit: quia habet se tantum sicut simplex Confessarius, ad eam simili facultate delegata ad ministranda alia Sacramenta.

Dico II. Omnes illi habent jurisdictionem delegatam, quibus sive expresse, sive tacite est concessa ab habente ordinariam. Expresse quidem, ut si verbis aut alio signo explicitè Ordinarius suam voluntatem declarat. Tacite autem, ut si Ordinarius sciat alium Sacerdotem, quem novit aliunde non habere jurisdictionem, audire Confessiones suorum subditorum & non contradicere, tum facile posset & deberet: tunc enim cum habet Regula Juris: Qui tacet, consentire videtur. Hic tamen modus non est facile practicandus: facillime enim potest aliquid subesse, ob quod deficiat consensus legitimus.

Adverte ad validè absolvendum, nullo modo sufficere ratihabitionem de futuro: quia absolutio necessariò praesupponit in absolvente jurisdictionem, quae tamen non praesupponitur, ubi tantum sequitur ratihabitionem. Nec obstat Regula 10. Juris in 6. Ratihabitionem retrahere, & mandato non est dubium comparari. Nam intelligitur solum de iis quae possunt dependere a consensu futuro. Similiter non sufficit praesumptio, quae quis praesumit non fore ingratum Parocho seu Ordinario, quod ipsius subditum absolvat, cumque daturum fuisse licentiam, si adfuisset: quia ista praesumptio non dat etiam de facto jurisdictionem, quae tamen de facto adesse debet, ut valeat actus essentialiter jurisdictionem praecipiens quam principium. Proinde necesse aliquo signo externo patefiat inter praesens Parochi seu Ordinarii consensus.

Adverte etiam juxta Doctores communiter validè absolvere eum qui habet titulum coloratum cum errore communi vulgi: etsi enim verè talis careat jurisdictione habituali (ut sic dicam) Ecclesia tamen jurisdictionem censetur pro singulis actibus dare: eò quod ipsa ob gravissima, quae aliàs sequerentur, inconvenientia titulum coloratum tectum errore communi suppleat, arg. L. Barbarius ff. de Officio Praetoris, quam legem ad materiam canonicam etiam omnes trahunt, estque ipsa ob eandem, immo fortè potiore rationem ad forum conscientiae (etsi Quidam dubitare voluerint) trahenda, juxta Doctores communiter.

Idemque eodem argumento merito censendum est cum Doctoribus ferè communiter, probabili.

Declaratur exemplis.

28. Delegatam habent potestatem, quibus ab Ordinario ea conceditur expresse vel tacite.

29. Non sufficit ratihabitione de futuro.

30. Vi nec fundata praesumptio, quod Ordinarius fore consenturus, si adesset.

31. Sufficit titulus coloratus, cum errore communi.

nitor, quando juxta aliquam probabilem Doctorum sententiam putatur quis habere sufficientem jurisdictionem: tunc enim Pontifex censetur tacite concedere jurisdictionem in singulis casibus, si forte opinio verè non subsisteret; idque ad vitanda majora incommoda. Sanè cum praxis communis id habeat, & Doctores plerique doceant, ac scripto evulget, sciente Ecclesiâ seu Pontifice, approbantibusque illis Censoribus, deberet Ecclesia, nisi conniveret, id non tolerare.

31.
Quamdiu
duret juris-
dictio dele-
gata.

Petes, quamdiu duret Jurisdictio delegata? Resp. concessa ad certum tempus expirat eo ipso per lapsum temporis. Nisi fortè confessio jam cœpta audiri, queat post illud tempus finiri, ut docet Sanchez, Lugo, Ariaga & alii passim. Si autem delegatio facta sit absolutè, durat, donec debite revocetur. Adèd ut ne quidem expiret morte concedentis, vel ejusdem amotione ab officio. Quod quidem de delegatione pontificiâ est certum ex praxi & Jure. Si super gratia, de Off. deleg. in 6. & c. Si cui nulla, de Præbend. in 6. De aliorum autem Prælatorum delegatione idem habet contra Nonnullos communis quasi Doctorum sententia, etiam in praxi recepta, quantumvis delegans sit Parochus (et si de hoc dubitet Suarez d. 26. sect. 3. n. 12.) atque etiam si res sit integra, seu necdum cœpta confessio, juxta regulam generalem in Jure fundatam, quod mera gratia non expiret morte concedentis. Talis porrò delegatio censetur, et si fiat usque ad revocationem, vel usque ad beneplacitum Sedis, vel donec aliter disposuerit: secus est juxta Doctores passim contra Nonnullos, si dicat v.g. Episcopus, Usque ad beneplacitum nostrum. Quod tamen in ordine ad Regulares durare etiam post mortem Episcopi, affirmat Bossius, Bordonus, & alii: eò quod Extrav. Inter cunctas de Privil. dicatur: Datam verò Licentiam per Diœcesanorum mortem nolumus terminari. Illud verò specialiter notandum, non posse Superiorem sibi et concedere facultatem post amotionem ab officio duraturam: Ordinarius enim non potest delegare sibi, sed alteri.

Specialiter
an vel quâ-
do expiret
morte con-
cedentis.

QUÆSTIO III.

Qualiter requiratur Approbatio Episcopi?

32.
Approbatio
quid sit.

Approbatio non est aliud, quàm authenticum testimonium seu judicium, quo declaratur aliquis idoneus, cui munus audiendi Confessiones concedatur. Unde non est favor, sed actus justitiæ. In quo differt à jurisdictione, tam ordinaria, quam delegata. Nam approbatio est testimonium, quod dat Episcopus de alicujus Sacerdotis capacitate; qui proinde obtine-

re possit ab Episcopo vel Parocho jurisdictionem. Deinde hæc potest non concedi, utpote favor, pro arbitrio: secus quam approbatio, si Sacerdos sit omnino dignus, & capax. Et hæc quidem jure naturæ non est necessaria, nec fuit jure antiquo, ut cum communi sententia docet Suarez disp. 28. sect. 3.

Sed de ea statuit Trident. sess. 23. c. 15. de Reformatione in hæc verba: Quamvis presbyteri in sua Ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipiant, decernit tamen sancta Synodus, nullum etiam Regularem, posse Confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus indicetur, & approbationem, qua gratis detur, obtineat: privilegii & consuetudine quâcumque etiam immemorabili, non obstantibus.

Ubi notandum, judicium de idoneitate intelligi practicum & externum, in forma scilicet authentica verbo aut scripto datum: quicquid sit de interno ac speculativo approbantis judicio. Sicut esset verus Licentiat, et si admittentes judicarent interius esse idoneum. Et sicut verè in judicio posset judicari innocens, contranite interia existimatione judicis. Unde similiter in Tridentino intelligitur illud, Idoneus indicetur, quod apparet synonymum cum eo quod subditur, Et approbationem obtineat. Nisi quis malit sic intelligere: Non solum idoneus indicetur interius, si tamen judicatur, sed maximè externam approbationem obtineat. De qua sola etiam iunt Fideles, & it qui approbantur, solliciti, ipsaque verè datur & accipitur, esto dans peccet, si per humanos respectus permittat se superari ad datum reniteret interiori judicio. Idem videtur communis Doctorum sensus contra Bonacina q. 7. de pœnit. pu. 4. s. 1. n. 29.

Hinc patet I. vi Tridentini nullam requiri approbationem, ut quis, sive Religiosus, sive secularis, audiat Confessiones Religiosorum, sive virorum, sive feminarum, modò habeat jurisdictionem ordinariam vel delegatam: nam Tridentinum loquitur tantum de Confessione secularium. Si tamen Ecclesia postmodum aliud ordinaverit, servandum est, ubi id saltem satis innovaverit & usu receptum fuerit.

Patet II. Obtinentes beneficium parochiale (cujus nomine Doctores communiter intelligunt omne illud, cui est annexa cura animarum) non indigere speciali approbatione, sed ex mente Concilii sufficienter approbatos censeret per collationem talis beneficii, quamdiu saltem illud obtinent. Quod addo: quia postquam illud amiserunt, indigent novâ approbatione Episcopi juxta Doctores communiter contra paucos. Nonnulli etiam censent nomine beneficii parochialis comprehendi Præbendam regularem: sed alii passim dicunt: & alii

dicunt: quamvis enim illa sit officium cum cura animarum, non censetur tamen beneficium Ecclesiasticum, ut patet in officio Guardiani, cui nullum jus ad emolumentum temporale est annexum.

Patet III. in ceteris ad audiendum Confessiones secularium, etiam Sacerdotum, hanc approbationem esse necessariam: etiam fuerint Doctores vel Licentiati Theologiæ aut juris Canonici, juxta Doctores communiter, etsi pauci contradixerint. Patet ex generalitate verborum Tridentini. Non est tamen decorum, personas ad hoc patenter qualificatas instar discipulorum per examina rigorosa tentari, ab iis præsertim, quos potius ipsi velut discipulos interdum instruerent. Unde Tridentinum notanter sub disjunctione dixit: Per examen, si videtur necessarium, aut aliis idoneis judicetur. Ob quod Pius V. etiam prohibuerat Lectores Mendicantium & in Theologia graduatos examinari, Bulla *Esi Mendicantium Ordines*, quæ tamen est quoad hoc reducta ad terminos Tridentini.

Potro hæc approbatio est ita necessaria, ut sine illa absolutio foret irrita; prout respondit Congregatio Cardinalium, & colligitur ex verbis Concilii, quæ Doctores communiter ita intellexerunt. Per eam tamen nulla conceditur jurisdictio, sed tantum judicatur persona idonea, ut declaravit Congregatio Cardinalium teste *Coninck d. 8. n. 49*. Est igitur conditio requisita, ut jurisdictio obtruncatur, aut in actum exire possit. Quamvis plerumque soleant Episcopi in formula approbationis adjungere jurisdictionem, etiam dum approbant Regulares privilegiatos, qui tamen jurisdictione ab Episcopis danda non intelligunt, ut pote suam accipientes à Pontifice vi concessionum seu privilegiorum specialium.

Sed gravis difficultas est, cujus Episcopi approbatio requiratur. Circa quam valde diversæ & adversæ sunt Doctorum Sententiæ. Primò *Henriquez l. 3. de Penit. c. 6. n. 7. & in Gloss. lit. A.* citans multos alios præclaros Theologos & Jurisperitos, ac inter ceteros *Franciscum Blanco* Archiepiscopum Compostellanum, & *Guerreia* Archiepiscopum Granatensem, qui interfuerunt Concilio Tridentino, censet sufficere approbationem cujuscumque Episcopi, si videlicet sit Episcopus Confessarii, siue Episcopus loci in quo fit confessio, siue denique ipsius poenitentis. Idem docent plures alii, & novissimè *Dicasisto disp. 10. sub. 9*. Juxta hanc sententiam approbatus simpliciter ab uno Episcopo est sufficienter approbatus, ut ubi vis locorum audiatur confessiones, si ibi habeat vel acquirat jurisdictionem.

Probatur: quia talis approbatio sufficit ad salvandum verba Tridentini, quæ videntur strictè interpretanda. Quod autem videatur Concilium requirere approbatio-

nem ab Episcopis, non est ita intelligendum, quasi singuli sacerdotes debeant approbari à pluribus Episcopis; sed quia multi sunt Episcopi qui approbent, etsi sufficiat unus. Sicut de extrema-unctione *Jacobi 5.* dicitur: *Inducat presbyteros Ecclesie*; & tamen unus sufficit. Confirmatur: quia approbatio tantum est authenticum testimonium idoneitatis alicujus, sicut doctoratus v. g. est testimonium sufficiens doctrinæ, quod in una Universitate datum, ubique valet; adeoque similiter valere debet illud datum ab uno Episcopo.

Nec obstant varia responsa Cardinalium; signanter hoc: *Approbatus ab alio, quam à Valentino Episcopo, in diocesi Valentina non censetur approbatus ab Ordinario*. Nam (ut omittantur responsiones aliarum, quas adiecit *Dicasisto sup.*) non constat authenticè de istis responsis. Et *Urbanus VIII.* die 11. Augusti anno 1632. decrevit nullam fidem in judicio vel extrà adhibendam hujusmodi declarationibus, etiam impressis, nisi in authentica forma solito sigillo & subscriptione Præfecti ac Secretarii Congregationis fuerint munitæ. Et quidem ut habeant vim legum, debet insuper accedere mandatum Papæ, ac debita promulgatio: nihil autem horum in objectis declarationibus habest.

Non obstat etiam Bulla *Urbani VIII.* quæ incipit *Cum sicut*, data 12. Septembris anno 1628. in qua requiritur approbatio ab Episcopis diocesanis, & examen factum ab Ordinario, revocatis omnibus privilegiis in contrarium. Ob hoc *Lugo* censet hanc opinionem non esse amplius probabilem. Sed (ut omitatur, quod Bulla hæc nondum sit publicata in his locis) post eam tot nobiles Scriptores sciente Ecclesiâ hanc sententiam publicis scriptis mandarunt. Deinde Pontifex solum intendit providere ne decretum Tridentini everteretur (ut patet ex contextu Bullæ) huic autem locus est, quando exigitur approbatio ab aliquo Episcopo, cum (ut hi Doctores existimant) verba Tridentini amplius non requirant. Unde in hoc ipso fundant ipsi suam opinionem, & non in aliquibus specialibus indultis; contra quæ dumtaxat agit *Urbanus*, ea omnia & singula revocans in Bulla præfata. Et ita quidem hi respondent.

Verum hujusmodi Responsio nullatenus quadat novissimæ Decisioni Cardinalium datæ in judicio contradictorio, & confirmatæ per Breve Apostolicum *Innocentii X.* quæ deciditur, *Regulares in una Diocesi ab Episcopo approbatos nequaquam posse in alia Diocesi confessiones audire sine approbatione Episcopi diocesani*. Ac ne quis effugiat dicendo auctoritati isti derogatum fatis fuisse per hoc, quod jussu S. Congregationis sit Tomus IV. Bullarii magni Cherubini expurgandus signanter per expunctionem Brevis præfati,

38. Qualiter responderi pro his possit ad Declarationes Cardinalium.

39. Item ad Bullam Urbani VIII.

40. Apertè tamen huic sententiæ obstat novissima decisio S. Congregationis confirmata per Inno. centium X.

accipit aliud Breve *Alexandri VII.* ad Episcopum Andegavensem in quo doctrina opposita declaratur falsa, & salutis animarum perniciofa. Unde etiam si verba *Tridentini* alium sensum paterentur, apparet tamen alia mens Pontificum, qui velle possunt, ut ipsa tali sensu accipiantur & observentur. Ut proinde nulla restare videatur tergiversatio, nisi fortè recurratur ad defectum promulgationis, quæ à pluribus Doctoribus requiritur ad hoc, ut interpretatio authentica sensus dubii seu controversi obliget ad legem in sensu determinato observandam.

41.
Plurimi alii
exigunt approbationem
Episcopi ipsius
Confessarii.

Secundò itaque *Suarez* & plurimi alii censent requiri approbationem proprii Episcopi ipsius Confessarii. Et favent quædam responsa Cardinalium. Favet etiam *Tridentinum*, & *Bulla Urbani VIII.* nam ille Episcopus simpliciter censetur diœcesanus & Ordinarius. Approbatio etiam velut actus quidam jurisdictionis, aut ei affinis, maximè convenit Superiori ipsius approbandi. Quòd autem *Tridentinum* requirat approbationem fieri ab Episcopis, juxta hanc sententiam intelligitur cum proportione accommodata, ut scilicet quilibet debeat approbari à suo. Unde juxta *Varios* talis esset eligibilis in Confessarium ab illis, qui, ratione Jubilæi, *Bullæ Cruciatæ*, aut alterius privilegii possunt eligere Confessarium approbatum ab Ordinario, etsi morerentur in alia diœcesi. Similiter non requireretur nova approbatio, quamdiu approbatus censetur esse diœcesis approbantis, sic ut alibi, ubi est per modum transitus, possit audire confessiones, suppositâ jurisdictione, ut si v. g. assumatur seu rogetur ibidem à Parocho loci. Ita *Suarez d. 23. sect. 7. n. 11.* Immo *Varios* id extendunt ad casum quo Confessarius domicilio mutato transit ad aliam diœcesim, suppositâ semper vel obtentâ ibidem jurisdictione; eò quòd talis sit verè approbatus sive judicatus minister idoneus Sacramenti ab Ordinario, qui scilicet erat tempore approbationis. Nihilominus *Plerique* alii hoc non admittunt. Pro quibus aperte facit novissima decisio *Curie Romanæ* relata *n. preced.* Et hi serè incidunt in opinionem eorum, qui requirunt approbationem Ordinarii ipsorum pœnitentium, seu confiteri volentium. Quæ sententia (inquit ipse *Suarez sup. sect. 6. n. 6.*) est sine dubio valde consentanea rationi, ac debitæ gubernationi; addens illam ideo ei semper ac simpliciter placuisse. Illud nihilominus satis indubitatum est, quòd etiam mutato domicilio maneat approbatio alterius diœcesani eatenus, ut si contingat Confessarium eò reverti, non indigeat ibi novâ approbatione: quin immo etiam alibi degens possit excipere Confessiones subditorum alterius diœcesis eo venientium, suppositâ jurisdictione, juxta *Doctores.*

Tertiò *Bonacina* & Nonnulli alii censent approbationem debere dari ab Episcopo loci, in quo fit confessio. Sed hoc videtur parum probabile: cum locus per se loquendo parum faciat ad confessionem; deinde non videtur dubium, quin approbatus Antverpiæ proficiscens Mechliniam cum circum Antverpiensi, possit ibidem confessionem illius excipere; etsi non sit approbatus Episcopo Mechliniensi.

Quartò plurimi alii *Doctores* valde probabiliter censent requiri approbationem Episcopi pœnitentium. Idque non caret congruentiâ. Favent etiam responsa quædam Cardinalium. In eadem sententiam similiter serè recidunt, qui exigentes approbationem Episcopi Confessarii, simulant illam debere renovari in nova diœcesi. Et juxta hanc sententiam approbatus v. g. Antverpiæ solum potest audire confessiones subditorum Episcopi Antverpiensis, & ex consuetudine vel tacitâ concessione, subditos aliorum Episcoporum, in diœcesi Antverpiensi actu existentes, subditos autem Episcopi Antverpiensis potest audire ubivis. Similiter qui Antverpiæ habitans relicto proprio Episcopo peteret approbari à alio v. g. Gandavensi, non potest audire confessiones, nisi subditorum Episcopi Gandavensis, vel in diœcesi ejusdem: estque hæc sententia maximè consona praxi, & novissimæ decisioni allegatæ *n. 40.* Nec obstat quædam declaratio Cardinalium, in qua dicitur, *Episcopum non posse sibi eligere sacerdotem sibi non subditum, qui à proprio Ordinario non fuerit admittus seu approbatus ad audiendas confessiones.* Nam de ea authenticè non constat. Et planè durum est dicere, quòd Episcopus non possit approbare Confessarium sibi non subditum pro confessione propria, qui (ut praxis & ratio docet) potest illum approbare pro confessione suorum subditorum. Nisi fortè quis velit ibi pro Episcopis ipsi statui speciale jus (quòd non credo fieri in meris Declarationibus) vel solum declarari, eos comprehendere decreto *Tridentini*, quamvis alioquin non prohibeantur approbare quemlibet pro seipsis (quòd faciunt hoc ipso, quòd aliquem eligunt; qui etiam eatenus agnoscat ipsos tamquam Ordinarios) nisi renuntiaverint Episcopatu, & subditis careant.

Itaque in praxi tenendum, ut quilibet curet approbationem obtinere ab Ordinario domicili, & dum in alia diœcesi versatur, eam similiter à Diœcesano obtineat, si ibi confessiones subditorum illius excipere velit; præsertim quando Episcopi id exigunt. Quidquid enim sit de primæva mente *Tridentini* aut verbis illius (quæ facile paterentur alium sensum) hodie videmus Ecclesiæ sensum & praxim eò planè vergere.

Petes; An Pastor aliundè non impeditus, quamdiu retinet pastoratum, possit au-

dicere confessiones etiam in aliis dicecesibus, si a Pastoribus locorum rogetur sive delegetur? Resp. Aff. Ita Henriquez, Vasquez, Suarez, Lugo, Diana, Ariaga & alii Doctores passim contra Nonnullos. Ratio est: nam in tali beneficiato nulla requiritur approbatio præter beneficium parochiale; quo proinde obtento censetur idoneus absque restrictione ad aliquam dicecesim. Hæc ratione Pastores vicini, etsi diversarum dicecesum ex mutua delegatione jurisdictionis invicem juvant, audiendis confessionibus, cum ad aliquem cum est magnus concursus. Unde Parochus potest eligi à quovis quolibet in loco constituto tempore Jubilæi in Confessarium, seu à quocumque alio habente potestatem eligendi Confessarium approbatum.

Petes II. An sufficiat approbatio petita, sed negata? Resp. non sufficere pro Sacerdotibus sæcularibus, quantumvis injuste approbatio denegatur: quia Tridentinum requirit approbationem esse obtentam tamquam conditionem sine qua Sacerdos non censetur idoneus ad confessiones excipiendas.

Idem de Regularibus tradunt Doctores communiter ob generalem determinationem Tridentini, in quo revocantur omnia privilegia contraria. Sed hoc non obstante Varii etiam Recentiores asserunt contrarium ob Clem. Dudum, de Sepulturis, ubi FF. Prædicatores & Minores juxta formam ibi præscriptam præsentati & ab Episcopis recepti habentur ab ipsa Sede Apostolica approbati: hæc autem Clementina in generali Concilio facta & Corpori Juris inserta non videtur sufficienter revocata per generalem clausulam derogantem privilegiis. Cui accedit similis ferè concessio facta Regularibus in Concilio Lateranensi sub Leone X. sess. 11. Bulla quæ incipit: Dum intra mentis arcum Pro hac opinione Aversa q. 16. sect. 6. refert Navarrem, Rodriguez, Miranda, Henriquez, Layman, Petrinum, Lezana, Bossum, Gamachum, Caeslinum, Portel, Joannem de Cruce. Eandem probabilissimam appellat Diana P. 2. Tr. 4. Resol. 200.

Verumtamen esto hoc, accedente præsertim tot gravissimorum Theologorum auctoritate videri posset non improbabile, saltem respectu Fratrum Prædicatorum & Minorum, quos Clementina de jure concernit, ceteros autem solum ex communicatione privilegiorum; non est tamen facile prædicandum, tum quia est valde odiosum Episcopis: tum quia oppositum est conformius praxi: tum quia non est facile præsumendum de injustitia negatæ approbationis: tum quia alioquin videri posset frustra Regularium specificatio. Tum denique quia in Clem. Dudum non videtur fieri sermo de approbatione, qualem ordinavit postea Tridentinum, sed de præsentatione Fratrum

in ordine ad obtinendam à Dicecesano jurisdictionem. Vide Cardinalem de Lugo & alios. Et novissimè Alexander VII. inter 41. propositiones ab eo reprobatas statuit hanc ordine 13. Satisfacit præcepto annua confessionis, qui consuetur Regulari Episcopo presentato sed ab eo injuste reprobato.

Petes III. An possit dari Regularibus approbatio cum limitatione? Aliqui negant. Sed videtur dicendum posse fieri ex justa causa: non enim eadem doctrina sufficit ad omnium ubique confessiones excipiendas: nam minor requiritur pro rusticis & pueris, quam pro mercatoribus, advocatis & aliis. Unde quia Tridentinum committit Episcopis judicium approbationis aut reprobationis, censetur etiam commisisse potestatem approbandi cum limitatione, quando saltem adest justa causa. Sine ea tamen non potest Episcopus approbationem restringere. Unde Congregatio Cardinalium Anno 1587. die 2. Julii declaravit in hunc modum: *Regulares, qui ad confessiones audiendas idonei generaliter ab Ordinariis eorumque examinatoribus reperti & probati fuerint, generaliter quoque & indistinctè absque aliqua limitatione temporis certorumve locorum aut generis personarum admittantur in Dicecesi propria. De ceteris vero, qui non adeo idonei reperientur si petierint se admitti, arbitrio Ordinariorum relinquit ipsos cum limitata facultate, prout eisdem Ordinariis magis expedire videbitur, probare & admittere.*

Petes IV. An approbatio semel data possit ab Episcopo revocari vel suspendi? Resp. non posse licitè absque rationabili causa: quia alioquin fieret ministris dignis & idoneis injuria. Immo revocationem sine justa causa factam esse invalidam, docent plures Doctores, etiam loquentes de sæcularibus. Quod saltem loquendo de Regularibus admitti potest: quia approbatio in iis non habet se per modum gratiæ, quæ revocari potest, sed per modum justæ sententiæ, quæ velut transitiva in rem judicatam & amplius revocari non potest, durantibus rebus in eodem statu, & non apparente nova causâ in contrarium: quemadmodum judex postquam sententiam pronuntiavit, non potest sine justa causa jus alteri collatum auferre. Unde sacra Congregatio anno 1615. die 20 Novembris decrevit, Ordinariis Confessarios regulares, aliàs ab ipsis licitè approbatos, ab audiendis confessionibus suspendere post hac minimè licere, nisi ex nova causa, eaque ad confessiones ipsas pertinente, aut ob non servatū interdictum ab ipsis Ordinariis positum. Insuper Ordinarios Confessiones audiendi facultatem omnibus simul unius conventus Regularibus Confessariis, eadem sacra Congregatione inconsultâ, nullo pacto adimere posse. Immo Pius V. Bullâ, *Etsi Mendicantium Ordines*, statuerat, Mendicantes ne quidem posse de novo vocari ad examen. Idem tamen Pon-

47.

An possit dari approbatio limitata a Regularibus.

48.

An semel data possit revocari vel suspendi.

Pon-

Pontifex Bullâ, Romani Pontificis, permittit hoc Episcopo successori p[ro] majori conscientiæ suæ quiete. Quo non obstantè Rodriguez To. 1. q. 59. a. 4. & 6. conatur ostendere Prædicatores & Minores non posse de novo examinari etiam ab Episcopo successore. Idemque docet Bruno Chassaign Tr. 5. c. 2. Propos. 2. allegans declarationem Cardinalium, quam etiam refert Barbosa in Remiss. ad cap. 15. sess. 23.

QUÆSTIO IV.

De ceteris Requisitis in Confessario, & observandis in ministro, defectibusque supplendis.

49.
In Confessario ultra potestatem requiritur probitas,

Et competens scientia ac discretio:

Unde haberienda.

Ea carnis minister peccaret se ingerendo huic ministro.

IN Confessario seu ministro Sacramenti pœnitentiæ ultra potestatem Ordinis & jurisdictionis ac approbationem requiritur etiam probitas, seu status gratiæ (ut in Tract. de Sacram. in gen. dictum est) & carentia impedimenti canonici (quale est censura vel irregularitas) ut patet ex dictis in materia de Censuris.

Insuper requiritur scientia atque prudentia huic ministerio conveniens; quia ad rectè exercendum suum officium debet quisque esse competenter idoneus & instructus, ne se exponat errandi periculo. Et eò magis in præsentî ministerio, in quo juxta Rituale Romanum Tit. de Sacram. Pœnitent. Confessarius judicis pariter, & medici animarum personam sustinet, ac divinæ justitiæ simul & misericordiæ minister à Deo constitutus est, ut tamquam arbiter inter Deum & homines honori divino & animarum saluti consulat. Vt ergo (inquit Rituale Romanum) rectè judicare queat discernens inter lepram & lepram, & tamquam peritus medicus animarum morbos prudenter curare, & aptè remedia applicare sciat, quantum potest maximam ad id scientiam atque prudentiam, tum assiduis ad Deum precibus, tum ex probatis Auctoribus, præsertim à Catechismo Romano & prudenti consilio peritorum, studeat sibi comparare. Quod totidem verbis repetit Pastorale Mechliniense editum à Jacobo Boonen Archiepiscopo, omisso quod dictum est de Catechismo Romano; cujus loco Synodus II. Mechliniensis Tit. de Sacram. Pœnit. c. 5. substituit quatuor Castellarum libros, quos commendat, nimirum Directorium Joannis Polanci, Manuale Navarri five ejus Compendium, Summam Toleti, & Enchiridion Binsfeldii & similes. Unde cordatus quilibet facillè deprehendat probatos jam pridem dirigendæ praxis formandæque conscientiæ modos, quos Critici nostri reproband, improbabilis aliquando sibi conscientias in seminandis periculosis doctrinis efformantes.

Hinc etiam patet, quòd graviter pec-

caret, qui sine requisita scientia hoc officium assumeret & exerceret.

Tenetur autem Confessarius scire, non solum quæ sunt de substantia hujus Sacramenti, sed etiam quæ de præcepto. Puta quæ sit absolutionis forma, qualis esse debeat dispositio pœnitentis, quæ sint de integritate confessionis, quæ sint peccata vel non, quæ mortalia aut venialia, quæ circumstantiæ mutant, aut non mutant speciem, five quæ sint necessariò aperiendæ, quæ sint peccata reservata, quibus sint annexæ censuræ, à quibus possit aut non possit absolvi, quænam debeat pœnitens adimplere, in quibus casibus debeat restituere, & ipse Confessarius eum obligare ad restituendum, vel ad aliquid aliud providendum, & quæcumque demum ad complementum hujus ministerii spectant.

Non tamen tenebitur Confessarius exactè omnia scire, quæ ad moralem doctrinam pertinent, sed quæ communiter occurrunt & solent esse nota. Nec tenetur promptè omnia discernere aut memoria retinere: sed satis erit, si in rebus difficultioribus, aut abstrusioribus sciat dubitare, ut spatium ad consulendos libros vel doctiores viros accipiat. Et hanc quidem diligentiam pro rerum exigentia facere debet. Non tenetur quoque Confessarius simplicium personarum scire ea, quæ ad superiores personas spectant: sed plus tenetur scire Confessarii in civitatibus expositi, ad quos accedere solent Curiales, Mercatores & similes (qui afferre solent causas difficultiores) quam Confessarii in pagis & villis, aut collegiis, ad quos non nisi simplices rustici, aut pueri, aut pii homines accedunt. Vti ex alia parte, non oportet esse per se satis instructum Confessarium audientem viros peritos & doctos, qui possint & velint tunc supplere instruendo ipsi Confessarium de necessariis rebus.

Hinc fit, non posse pœnitentem confiteri Sacerdoti insufficienti; adeò ut graviter peccaret ex industria, quærens vel sciens ter accedens talem Confessarium, & consequenter invalidè confiteretur, quòd per se pœnitens non est aptus supplere defectum. Si tamen bonâ fide processerit, confessio erit valida, & ad summum ea erunt supplenda, quæ defuerint integritati confessionis. Similiter resultat in Prælati obligatio non admittendi ad confessiones audiendas, nisi Sacerdotes sufficienter instructos. Ex necessitate tamen excusari poterit, tum Confessarius, tum pœnitens, tum Prælati, quando non potest haberi copia Sacerdotis magis idonei: ut interdum contingit in locis, in quibus viget acerbior infidelium aut Hæreticorum persecutio.

Ad obligationem ministrandi hoc Sacramentum quod attinet, constat quemlibet

bet Sacerdotem teneri audire & absolvere
volentem debite coniteri in extrema ne-
cessitate seu mortis articulo; adeoque
in defectu saltem Ordinarii etiam alium
simplicem Sacerdotem. Pastores autem tenentur
specialiter audire confessiones suo-
rum in casu, quo hi tenentur ex precepto
Ecclesie, voto, aut simili capite; im-
mo & alias, quando rationabiliter subdi-
stulunt, & Parochus non legitime
impeditur: eam non solum necessaria,
sed etiam opportuna ac utilia subsidia te-
neantur ovis subministrare: sive per se,
sive per alios delegatos a se aut Episcopo
vel Papa, & audire paratos. Alias per se
loquendo non tenentur Confessarii appro-
bati & delegati audire confessiones, quan-
do ex obedientia aut Charitate non adstrin-
guntur: facultas enim precise spectata
nulla specie verisimilitudinis infert obli-
gationem. Excusat etiam Parochum iusta
causa, v.g. impedimentum, horre, vel pe-
nitentis importunitas indiscreta, nimis fre-
quens peccatio, attentata conditione stipen-
dii & petentium. Qua in re non alia est
regula quaerenda, quam dictamen pruden-
tia, pro occurrentia rerum & persona-
rum. In articulo denique mortis com-
muniter non excusat Parochos praesertim
vite periculum ob pestem similemve cau-
sam: eo magis, quod tempore pestis res-
pectu tot infirmorum ad mortem propen-
santium sit moraliter certa necessitas: etsi
alioquin forte aliqui sint, qui vel ob sta-
tum gratiae confessione non indigeant,
vel sine illa per contritionem, satis dubiam
ac difficilem, forent salvandi.

In ipso confessionis procinctu Confes-
sarius (ut monet *Rituale Rom. de Ordine mi-
nistrandi Sacram. Penit.*) inquirat de ip-
sius penitentis statu (si aliter certus non
fuerit), & quampridem sit confessus, & an
impolitam penitentiam impleverit, num-
rite atque integre alias confessus fuerit,
num conscientiam suam, ut debet, prius
diligenter discussisset. Quod tamen com-
pendium videtur prudentiae Confessarii
(ut Doctores passim notant) quia frequen-
ter non est necessarium vel utile id antea
inquirere, sed quatenus ea scire utile aut
necessarium fuerit, deprehendi aut inquiri
potest in ipso Confessionis progressu; ut
etiam praxis docet.

In progressu itaque Confessionis tenentur
Confessarius attendere & pensare ea,
quae penitens confitetur, adiuvante (in-
quit *Rituale Romanum*) quotiescumque opus
fuerit, Sacerdotem. Quamvis enim per se sit
numus ipsius penitentis se integre accusa-
re, iudicis vero audire; in supplementum ta-
men ignorantiae seu defectus ipsius peni-
tentis est etiam iudicis interrogare, & exami-
nare in hoc foro: uti etiam in humanis
iudiciis usavenit. Quare c. *Omnis utriusque*
Herinc Sum. Theol. Pars II.

sexus dicitur: Sacerdos se discretus & cautus
Et diligenter inquirens & peccatoris circumstanti-
as & peccati. Et *Rituale Romanum* sup. ait: Si penitens
penitens numerum, & species, & circumstantias
peccatorum explicatu necessarias non expresserit,
eum Sacerdos prudenter interroget. Ratio est:
quia Sacerdos tamquam iudex & Dei mi-
nister debet prospicere perfectioni & inte-
gritati huius iudicii etiam materiali, quan-
tum commodè potest. Ideoque dum adver-
tit penitentem aliquid omittere, debet
eum interrogare, non solum quando hic
ostendit aliquid culpabiliter (quo casu ab-
solutio esset illicita, immo invalida, utpote
danda indisposito) sed etiam quando incul-
pabiliter, adeo ut peccatum omissum de-
beret Confessarius penitenti in memoriam
revocare, etsi alioquin tali casu confessio
fuerit formaliter integra, ut docent Docto-
res communiter, & probabilius videtur
Vasquez q. 93. a. 3. dub. 7. n. 2. (qui non videt
ex ratione, quae allegatur, id posse convinci)
& *Arriaga d. 43. sect. 3.* contra Joannem Medi-
na cod. de Confess. q. de Confessione dimidiata ite-
randa apud *Vasquez supra*. Maximè autem id
locum habet, quando penitens non satis se
examinavit, sperans & cupiens adjuvari in-
terrogationibus Confessarii, ut sanè fre-
quenter accidit in confessionibus simpli-
cium & rusticorum, qui non sunt facile re-
mittendi (uti alias adhuc diximus) sed po-
tius movendi ad contritionem, & exami-
nandi circa statum & modum ordinarium
vivendi, occasiones & incentiva peccato-
rum; praesertim quia praesumi potest, quod
postea redeuntes vix aliquid explicatius
confitebuntur. Non obligatur tamen Con-
fessarius interrogare penitentem, quem
modo procedendi advertit doctum &
conscientiam bene examinasse.

Quod si Confessarius aliunde sciat pen-
itentem commisisse aliquod peccatum, &
hic de eo nil fateatur, debet ille tunc a for-
tiori inquirere veritatem, etiam, dum sine
alio incommodo fieri potest, insinuando
sua de hoc notitiam. Quando tamen
scit ex aliorum confessione, debet adeo
caute procedere, ut penitens de eorum
confessione nil possit conicere. Idque sin-
gulariter observandum est, dum mox ini-
turi matrimonium, qui antea carnaliter in-
vicem tractarunt, eidem Confessario con-
fiteantur unus post alterum. Quo & si-
milis casibus consultum est, Confessa-
rium regulariter statuere apud se, interro-
gare utrumque de simili materia, indepen-
denter a confessione alterius. Porro si pen-
itens neget se eiusmodi peccatum com-
misisse, debetur ei fides, nisi certò con-
stet Confessario, eum vere commisisse. &
confessum non esse, & non subesse in praesenti
rationem tacendi: debet enim, per
se loquendo, credere penitenti tam pro se,
quam contra se; qui in hoc foro est accusa-
tor

Quando id
faciendum
sit, declara-
tur in or-
dine na-
praxim.

56.
Quid na-
gendum,
quando Con-
fessarius
aliunde no-
vit peccatū
quod peni-
tens tacet.

tor & testis: admonendo tamen eum, & juvando ad superandum pudorem aut timorem. Specialiter autem ob notitiam confessione complicitis haustam non est alteri peccatum diffidenti neganda absolutio: cum non magis isti, quam huic debeat Confessarius adhibere fidem, sitque periculum frangendi sigillum. Quod notandum in casu, quo (quod frequens satis) advertatur differentia inter confessionem sponsi & sponsæ, qui se carnaliter cognoverunt.

Observandum etiam est (quod monet *Rituale Romanum* sup.) ut Sacerdos confitentem non reprehendat, nisi finitâ confessione; neque interpellat, nisi opus fuerit aliquid melius intelligere; quod per se loquendo commodius, & contra periculum oblivionis securius videtur, præsertim in longioribus confessionibus, quàm (quod Nonnulli consulunt, & interdum rectè fieret, quando pœnitens egrè fert quamlibet interpellationem, aut per eam obliviscatur aliorum) audis omnibus peccatis, reverti ad examen singulorum.

Observandum præterea est Confessario, ne interroget extravagantiâ, sed quæ ex confessione pœnitentis aut aliunde novit ipsius statui convenire. Potissimum autem in materia carnis curandum est, ut examen fiat prudenter & honestè, nec nimium aut nimis cito descendatur ad particulares modos & circumstantias, ne pœnitens scandalizetur, nec ipsi aut Confessario detur materia tentationis aut consensus in illam, aut ne ei suggeratur peccatum vel modus peccandi antea incognitus: nam præstat pœnitentem, modò bonâ fide procedat, non ita perfectè confiteri, quàm aliquod ex dictis incommodis accidere. Vide *Rituale Romanum* Tit. de Sacram. Pœnit. & D. Bonav. in Confessionali c. 2. part. 1.

8. Obligatur insuper Confessarius advertere, an pœnitens sit legitime dispositus per contritionem sive attritionem & propositum non peccandi de cetero: nam alioquin Sacramentum esset invalidum, & cederet in præjudicium pœnitentis indispõsiti: utrumque autem Confessarius debet vitare, prius tamquam minister Sacramenti, posterius tamquam medicus pœnitentis. Dispositionem autem Confessarius vel per se deprehendet ex signis aut verbis ejusdem pœnitentis, vel prudenter præsumet ex conditione & statu ejusdem, vel debet ipsemet suâ interrogatione & admonitione ab eo exigere. Quod præsertim faciendum est cum simplicibus & rudibus, qui non sunt per se satis idonei & solliciti, nisi adjuti stimulo Confessarii, ad se aptè disponendos. Unde videat diligenter Sacerdos, ne absolvat eos, qui nulla dant signa doloris, qui odia de-

ponere, qui scandalum datum tollere, vel proximam peccandi occasionem (qualis censetur ea, in qua talis persona semper aut pœnè semper labitur) deserere nolunt; utpote absolutionis incapaces, juxta *Rituale Romanum* supra. Non requiritur tamen ad verum emendationis propositum, ut Sacerdos de pœnitente præsumat, vel pœnitentem sibi ipsi persuadeat, quòd amplius non peccaturus mortaliter; sed sufficit, ut debeat id verè proponat, & ad idem sit paratus adhibere remedia opportuna. Immo ut *Rituale Romanum* supra dicit) Rarius vel rarior consentibus, vel in peccata facile reciditibus, minusquam fuerit consulere, ut sepe, puta semel in mense, vel certis diebus solennibus contingantur, & si expediat, communicent. Tantum abest ut fragilitas reciditium Confessioni Sacramentali, atque adeo absolutioni obstet. Neque justum est, ut dicitur sit minister, ubi bonus est Dominus, qui in se peccantibus indulget; quem admodum fratri in nos peccanti cupit ignoscere. Petro autem quærenti *Matth. 18. Quoties peccabit in me frater meus, & dimittam ei? & que septies?* respondit: *Non dico tibi usque septies, sed usque septuagesies septies;* hoc est, quoties. Itaque & tu Sacerdos fac Similiter. Fac, inquam, alteri, quòd tibi vis fieri. Et cave, ne sis de numero illorum, de quibus ex *Auctore Operis imperfecti* dicitur c. *Alligant 26. quæst. 7.* Tales sunt nunc etiam Sacerdotes, qui omnem injuriam populo mandant, & ipsi nec magis servant: videlicet, non nisi facientes sint iusti, sed ut dicentes appareant iusti &c. *Vis apparet sanctus? circa vitam tuam esto assidens, circa alienam Benignus.* Vide quæ de occasione proxima diximus *Parte 2. d. 7. de peccato mortali & ven. q. 8.*

Petes I. quid sit agendum Confessario, si advertat pœnitentem ignorare Christianæ fidei rudimenta? Resp. sufficere ad hoc, ut in præsentem eum absolvat, quòd paucis ei proponat credenda necessitate medi, quòrum fidem, proponente ea Confessario, pœnitentem eliciat, cum dolore de negligentia, & cum proposito addiscendi necessaria scitu, tum necessitate medi, tum necessitate præcepti. Quàmvis si tempus suppetat, rectè facturus sit Confessarius, eum breviter si potissimis incurrando, Potest quoque Confessarius supponere quoad bene morigeratos vel confiteri solitos, eis non deesse scientiam necessariorum scitu.

Petes II. quid sit faciendum Confessario, si advertat pœnitentem ex ignorantia inculcata sæpius facere aliquid materiale peccatum, v. g. prædia injusta bonâ fide possidere, in matrimonio irrito perseverare &c. Dico *inculcata*: si enim sit gravis culpabilis, patet pœnitentem esse moneandum, & nisi abstineat ab hujusmodi actibus, esse incapacem absolutionis. Resp. ob-

57. An vel quando pœnitens inter peccatorum enarrationem interpellandus.

Cautela in interrogacionibus & modo interrogandi necessaria observanda.

8. Debet insuper Confessarius advertere, an pœnitens sit rite dispositus.

Qualiter quoad hoc in praxi sit procedendum.

Quibus neganda absolutio.

Confessarium teneri eum monere, si speretur fructus, & non timeantur graviora incommoda: nam Confessarius tamquam spiritualis medicus debet præcavere non tantum formale peccatum penitentis, sed etiam materiale, ipsumque è tenebris humani generis ignorantia educere. Secus est, si non speretur fructus: nam equidem non obstante peccato materiali, penitens est obligatus ad susceptionem Sacramenti. Fraterma etiam correctio non obligat, nisi quando probabiliter profutura speratur. Immo tali casu monere non posset: quia foret occasio, ut is qui antea tantum materialiter peccabat, postea peccet formaliter. Si etiam gravia timeantur incommoda, v. g. graves perturbaciones in Republica ex dissolutione matrimonii, scandala, inimicitia familiarum, & similia, non debet Confessarius aperire defectum sibi notum. Quod si Confessarius ignoret vel dubitet, an sua admonitio profutura sit, vel obfuturæ, debet prudenter attendere, quid sit magis verosimile, aut quâ parte majus vel minus malum imminet, illudque sine scrupulo eligere, quod ei videbitur secundum Deum præponderare.

Ex dictis sequitur conjugum, qui in præfato errore constitutus compari debitum negat, non posse absolvi, si non proponat deinceps debitum reddere; utpote ad quod, suppositis supponendis, hic & nunc secundum Deum obligatur. Quod si etiam conjux talis peteret à Confessario, an sit obligatus ad id restituendum, seu ad debitum reddendum, deberet Confessarius asserere, quod sic. Neque est recurrendum ad hoc, ut Confessarius quidem deberet in hoc casu dicere, conjugem conjugi debere reddere debitum; non tamen posse in speciali dicere, Tu obligaris ad id agendum: eum enim verè ad id sit obligatus, supposita ignorantia; quidni ea obligatio eidem ingeneratur?

Potes III. An si penitens citra dubium practicum ex curiositate vel levi scrupulo inquirat veritatem rei, circa quam invincibiliter errat, debeat veritas ipsa à Confessario aperiri, si alioquin seclusa petitione id nullatenus consultum foret. Resp. in primis Confessarium non posse veritatem negare sive fallum docere: cum nullo prætextu ei liceat penitentem positivè decipere. Quod juxta *Aversa q. 16. s. 12. s. Secundo specialiter*. Item si, contingeret, quando dissimulatio & taciturnitas Confessarii haberetur à penitente, tamquam approbatio partis, in qua errat. Secus esset, si Confessarius crederet taciturnitatem suam nihil operaturam, & aliunde manifestatio veritatis foret periculosa, & interim penitens maneret in bona fide seu ignorantia invincibili; quod tamen in praxi vix contingere posse, asserit. Nihilominus videtur

Heriex Sum, Theol. Pars IV.

Confessarius tali casu facile posse divertere propositum, vel dare responsum nec alterare, nec negans. Causa denique posset esse tam urgens, ut dissimulatio fortasse videri posset potius deceptionis permisso, quam positiva deceptio.

Potes IV. An Confessarius teneatur sequi opinionem penitentis suæ contrariam, absolvendo eum, etsi is nolit se conformare opinioni Confessarii? Resp. affirm. quando opinio penitentis est etiam reputatio ipsius Confessarii probabilis, in qua penitens tutâ conscientia possit persistere. Ita *Poto, Navarrus, Suarez* & plerique alii: teneatur enim Confessarius per se loquendo absolvere penitentem ritè confessum & dispositum, ac pro absolutione instantem. Quod etiam habet locum in delegato: qui etsi ab initio liberè possit recusare audire confessionem penitentis, eâ tamen auditâ manet obligatus ad absolvendum, sicut proprius Pastor. Posset tamen delegatus monere penitentem, ne redeat, nisi paratum se asserat sequi opinionem Confessarii, cum onere dimissionis sine absolutione. Admittit etiam *Suarez* & alii, posse Confessarium à mortali excusari, qui ductus bono zelo suæ opinionis subtraheret absolutionem remittendo penitentem ad alios Confessarios, quando id huic non foret adeo onerosum. Indubiè autem Confessario licitum est id rogare à penitente, allegatâ anxietate propriæ conscientia. Contra quam, si practicè dicitur non posse absolutionem dari, nullatenus potest, quamdiu illa manet, procedere.

Circa suppletionem defectuum à Confessario in ministerio commissorum sciendum est, quod si oblitus sit penitentem absolvi, aut absolvit invalidè, teneatur, si commodè potest, inducere penitentem ad illam confessionem iterandam: quia per se loquendo debent illa peccata iterum clavibus subjici, utpote necdum legitime absolvi. Posset autem hoc fieri, tractando cum penitente de ejusdem licentia extra confessionem, eique indicando defectum absolutionis, vel curando ut penitens iterum sibi confiteatur peccata ab ultima confessione commissa; & tunc rogando penitentem, an se etiam accuset de peccatis aliàs confessis, petatque absolvi ab illis, habetur iterata confessio.

Vidi, si commodè potest: quia si nihil horum fieri possit absque notabili incommodo, ad nihil obligatur: nam per sequentes confessiones penitens consequetur gratiam, & prædictorum peccatorum indirectam absolutionem.

Quod si Sacerdos omiserit absolvere à censura, potest absenti absolutionem ab ea impendere, si, aut quando habebit legitimam auctoritatem. Si omiserit penitentem admonere de facienda restitutione, moneat

Qq 2 postea

62.
An debeat Confessarius sequi opinionem penitentis.

63.
Ad quid teneatur, si qui oblitus fuit absolvi, vel invalidè absolvi à peccatis.

64.
Vel qui omisit absolvi à censura.

*An admo-
nere de re-
stitutione;*

*Vel ex culpa
lata dixit
non esse faci-
endam.*

65.

*Quid a-
gendum,
dum defo-
ctus ex par-
te ipsius
contingit
circa mate-
riam in-
tegritatem.*

postea obtentâ licentiâ pœnitentis, si com-
môdè potest: si non possit, absque magno
gravamine, ad nihil tenetur. Quod si ex
lata lata dicat pœnitenti, non esse facien-
dam restitutionem, dum reverâ faciendam
est, tenetur Confessarius in defectum pœ-
nitentis ad restitutionem, ut satis patet;
nisi causam damni per contrariam instru-
ctionem amoveat.

Postremò potuit contingere defectus cir-
ca materiam integritatem dumtaxat, si
videlicet Confessarius non satis examina-
verit pœnitentem alioquin bonâ fide Con-
fitemem, ita ut constet non esse satis expres-
sas species, circumstantias, aut numerum
peccatorum. Quo casu varii Doctores sig-
nificant probabiliter Confessarium, si com-
môdè possit, teneri refarcire materiam
confessionis integritatem divinitus præcep-
tam. Suarez tamen, Lugo, Diana & alii pas-
sim negant Confessarium ad hoc per se ten-
neri, secluso periculo alterius damni. Et qui-
dem indubiè facilius hîc locum habet ex-
cusatio, eò quod pœnitens obtinuerit gra-
tiam, sitque ab omnibus saltem indirectè
absolutus mediante confessione formaliter
integrâ. Unde non obligarem Confessa-
rium, ut idcirco conveniret pœnitentem,
quem ex inadvertentia aut etiam negligen-
tia omisit interrogare: eò quod illud per se
videatur durum & odiosum. Secus videri
potest, si pœnitens sponte ad eundem Con-
fessarium redeat: tunc enim facili negotio
de aliâ prætermisissis, sicut de iis quæ in
præsentî confessione prætermittentur,
Confessarius posset interrogare, adeoque
hanc etiam commoditatem expectare.

66.

*An ex mi-
nisterio hu-
jus Sacra-
menti oria-
tur specialis
conjunctio
inter Con-
fessarium
& pœni-
tentem.*

Pro fine quæri posset, an ex ministerio
hujus Sacramenti oriatur inter Confessa-
rium & pœnitentem quædam conjunctio ac-
velut cognatio quædam spiritualis, indu-
cens in peccato carnali circumstantiam ne-
cessariò confitentiam? Affirmat D. Thomas,
Paludanus, Soto, Sanchez, Coninck & plures alii,
quos citat & sequitur Aversa q. 16. sect. 14. &
consonare videtur communis modus lo-
quendi fidelium, quo Confessarii appellan-
tur spirituales patres, ac pœnitentes filii.
Consonant etiam quidam canones ut can.
Omnes 30. q. 1. ubi Symmachus Papa ait: Om-
nes quos in pœnitentia accipimus, ira filii nostri
sunt; ut in baptismo suscepti. Ideoque gravis-
simè puniendum decernit fornicantem cum
muliere sibi confessa. Idem gravissimè pro-
hibetur, & punitur id faciens c. *fm. ibidem*. Et
c. *Si quis Sacerdos* asserit Celestinus Papa id esse
grave adulterium. Quod autem c. *fm. de*
Cognat. spirit. in 6. dicitur, *Ex datione verò alio-
rum Sacramentorum cognatio spiritualis, nequa-
quam oritur; intellige juxta id quod statim
subditur, quæ matrimonium impediât vel dissol-
vat.* Cum quo stat conjunctio spiritualis
causans novam speciem malitiæ (quam ali-
qui de genere incestus, alii de genere sa-

ilegii; alii de utroque vocant) ex anti-
quioribus canonibus deducta.

Nihilominus de hac re non satis constat.
Ea enim conjunctio (quæ utique solum foret juris Ecclesiastici) à Plurimis negatur, & (ut refert Basilius Pontius l. 7. de Ma-
tr. c. 38.) in Editione Romana Emmanuelis Sa-
juxta Codicem expurgatorium Romanum,
ea propositio, quæ olim assererat explican-
dam esse eam circumstantiam in confessione,
ne, expuncta est; & loco Alius contraria
propositio excusa. Ut proinde, etsi forsitan
antiqua juris dispositio in rigore sic habeat,
sit tamen abolita per contrariam consuetudi-
nem (si non per c. *Finale de Cognat. spirit. in 6.*)
ut habet Pontius *suprà*: quia in confessionibus
quis est, qui eam circumstantiam fac-
teatur? ut idem inquit.

Adverte etiam in rigore validam esse
confessionem; quam instituit peccator
apud confessarium complicem, si non de-
vera contritio: esse tamen illo suspectam
saltem dum intercedit inter illos mala peccati
candi consuetudo: tunc enim præsumptio
est violèta de defectu veri doloris ac propo-
siti. Ut proinde ob periculum sacrilegii &
novi Consensus censetur Pontius *suprà* illicita
ad fieri, præterquam extra casum extremæ ac
gravissimæ necessitatis. Et in quibusdam
diocesisibus subtrahitur Confessarius expres-
sè jurisdictionio super complicem peccati.

Q U Æ S T I O V.

Quinam possint sibi eligere Confessarium?

Dico I. Summus Pontifex jure divino
potest sibi eligere Confessarium: eum
enim sit omnium superior non subditur
alicui, à quo sibi Confessarius determinetur.
Deinde potest omnibus aliis assignare
Confessarium ad libitum suum, adeoque &
sibi ipsicum non debeat in hoc esse superior
conditionis, quàm alii.

Dico II. Jure communi possunt sibi
eligere Confessarium Episcopi & alii Sa-
periores, nec non minores alii Prælati ex-
empti. Patet ex cap. *fm. de Pœnit. & remiss.*
Tales sunt Abbates exempti, Generales
& Provinciales Ordinum, Priores, Guar-
diani &c. Non tamen Abbacissæ: quia ne-
queunt intelligi in nomine Prælati. Unde nisi
aliunde habeant facultatem, non possunt ex
hoc capite eligere Confessarium: neque
etiam de jure vel officio possunt Monialibus
facultatem eligendi Confessarium con-
cedere: quia nullam habent in hoc foro ju-
risdictionem. Quod si aliqua id faciant, sci-
entibus iis qui habent potestatem ordina-
riam, censentur hi tacitè dare jurisdictionem
Confessario designato.

Dico III. Possunt similiter sibi deli-
gere

gere Confessarium, quibus id permittitur per speciale privilegium. Ut patet. Tale communiter habent reges & principes, & illi quibus datur Bulla Cruciatæ.

DICO V. Ex consuetudine possunt sibi, immo & suis domesticis Cardinales deligere Confessarium. Item Pastores pro se ipsis: immo & simplices Sacerdotes sæculares, teste Suarez disp. 27. sect. 3. n. 4. Vasquez, Valentia & aliis passim. Dummodo tamen eligant aliquem legitime ab Episcopo approbatum. Alioquin inter Propositiones ab Alexandro VII. reprobatas ordine est 6. Qui beneficium curatum habent, possunt sibi eligere simplicem sacerdotem non approbatum ab Ordinario.

Nec obstat cap. Si Episcopus, de Penit. & remiss. in 6. ubi dicitur: Nullus potest consuetudine introduci, quod aliquis præter sui superioris licentiam Confessorem sibi eligere valeat. Nam sensus est, quod consuetudo hoc non possit vi sua citra superioris licentiam; quo non obstante, potest esse, & in præsentia est signum taciti consensûs Superiorum, dum hoc promiscuè vident, & non contradicunt.

Observandum hic, quod etsi in Bullis Cruciatæ & Jubilæi, & similibus conceda-

tur potestas eligendi Confessarium omnibus Christi fidelibus: non possint tamen Religiosi privilegiati vi talium Bullarum eligere Confessarium extra ordinem sine licentia suorum Prælatorum: nam sic declararunt varii Pontifices. Clarissima sunt verba Clementis VIII. Bulla 9. in Bullario Rodriguez & Urbani VIII. in Bulla data anno 1630. cuius verba recitat Lugo disp. 20. sect. 9. ubi fusè & solidè de hac re tractat, existimans contrarium non esse amplius probabile quoad Bullam Cruciatæ. De Bullis autem Jubilæi expressam mentionem facit Gregorius XIII. in declaratione facta Societati Jesu, ut videre est in Compendio Societatis V. Absolutio 5. 11. Unde hoc verum est, etiam de concessionibus Jubilæi, quæ tantum dantur ad unicum actum, quando Pontifex in Bulla (cujus tenor consulendus est) contrarium non satis exprimit. Quod maximè locum habet in Ordinibus istis, qui in similibus generalibus indultis semper repugnant, ne Religiosus aliquis aut Monialis extra Ordinem confiteatur, ob inquietudines inde magistrâ experientiâ solitas suscitari. Alioquin tenor concessionum est sequendus.

Cruciatæ &c. locum habeant in Religiosis ad effectum eligendi Confessarium.

DISPUTATIO SEXTA.

De Reservatione Casuum.

QUÆSTIO I.

Quis possit reservare Casus?

SUPPONO tamquam indubitatum in Ecclesiâ esse potestatem reservandi casus. Ita definit Tridentinum sess. 14. c. 7. & can. 11. supponiturque c. Si Episcopus de Penit. & remiss. in 6. & alibi.

DICO I. Spectatâ rei naturâ, potest quilibet habens potestatem ordinariam sibi reservare casus: quàmvis ex consuetudine id non soleant parochi, ne reservatio nimium multiplicetur: neque etiam id possint, quibus illa potestas per alium superiores est adempta. Ratio Conclusionis est, quod sicut Ordinarii non tenentur delegare suam potestatem, nisi velint, sic non teneantur dare integram, sed possint, si velint, dare restrictam.

Hinc Pontifex reservat sibi casus respectu totius Ecclesiæ: Episcopi enim ab illo accipiunt jurisdictionem, aut saltem materiam, in quam possint jurisdictionem exercere, adeoque possunt illam accipere cum restrictione; juxta rationabilem voluntatem Pontificis. Similiter Episcopus potest reservare casus respectu suæ Diocesis: nam quàmvis Pastores habeant jurisdic-

tionem à jure, tamen cum subordinatio-
ne ad Superiores ordinarios, ut certa praxi docet, & confirmat ratio: nam iudex ordinarius solet subordinari ei, qui in eodem foro est quodammodo superior, ut hic quantum est ex natura rei possit inferioris potestatem restringere. Quia verò Mendicantes non subordinantur Episcopis, sed sunt immediati delegati Pontificis, censet Vasquez disp. 91. a. 3. dub. 1. n. 11. & Propositus 93. dub. 1. Episcopus sua auctoritate non posse jurisdictionem illorum limitare absque speciali concessione Pontificis, qui eos indubiè potest quoad hoc Episcopis subicere, & subiceret eo ipso quod neget eis jurisdictionem in casus ab Ordinario reservandos.

DICO II. Quàmvis ex natura rei Generales & Provinciales Ordinum per se possint æquè ac Episcopi reservare casus: tamen Clemens VIII per specialem Bullam editam anno 1593. (quæ refertur à Bassano Casus reservatus n. 40. & in Bullario Romano inter Constit. Urbani VIII.) eorum potestatem restrinxit ad undecim casus in Bulla expressos, quos, omnes vel aliquos, reservare possint, si velint: si autem veliat plures adungere, id necessariò fieri debeat de Capituli Generalis consensu pro toto Ordine.

In sua dicitur.

Potestas Generalium & Provincialis sine Capituli consensu non restringitur ad undecim casus.